

100 steder å starte:

Les alt om Rødts forslag til statsbudsjettet

Foto: Chris-Håvard Berge / CC.

70 000 stemte Rødt:

Rødt flytter inn på Stortinget

Foto: Adrian Nielsen.

LEDER:

“Under Siv og Erna har Norges rikeste har fått et samla skattekutt på 26 milliarder.” **MARIE SNEVE, NESTLEDER I RØDT**

Krise i byggebransjen:

– Det haster med et forbud mot bemanningsbyråene

Foto: Brage Aronsen.

JOBBen:

“Vi må tilbake til et forbud mot privat arbeidsformidling.” **MARKUS HANSEN, HEISMONTØR**

**Marie Sneve
Martinussen**
marie@roedt.no
Nestleder i Rødt

100 steder å starte

LEDER

Arbeidet med Rødts 100 endringsforslag til statsbudsjettet har vært en lærerik prosess. Det har gitt oss ny innsikt i hvordan midlene i felleskassa fordeles, men også om styrkene og svakhetene i norsk økonomi. Norge er tross alt et av verdens rikeste land. Vi har veldig mye penger, og et stort handlingsrom til å gjøre noe med utfordringene vi står overfor som samfunn. Så hvorfor vokser de økonomiske forskjellene? Hvorfor øker andelen barn som vokser opp i fattigdom? Hvorfor står 100 000 uten jobb?

Regjeringen omtaler sitt budsjettforslag som «et budsjett for økonomisk vekst, flere i jobb og et bærekraftig velferdssamfunn». Men i løpet av fire år med mørkeblå regjering har vi sett lite som tyder på at de lykkes med dette. At arbeidsledigheten i Norge har gått noe ned den siste tiden skyldes ikke først og fremst flere jobber, men at flere gir opp å finne ny jobb og heller trekker seg ut av arbeidslivet. Norge mangler hele 70 000 arbeidsplasser for å komme tilbake til det sysselsettningsnivået vi hadde da regjeringen tiltrådte. Og som for å gjøre vondt verre foreslår regjeringen ytterligere kutt i dagpengeordningen.

Politikk handler som kjent om prioriteringer, og det er noen få som har fått det enklere med Siv og Erna ved roret: landets aller rikeste har fått et samla skatteutt på 26 milliarder. Det er dette de mørkeblå kaller «vekstfremmende skattelettelse». Men samtidig som det har vært fest på Montebello har vanlige arbeidstakere blitt oppfordra til moderasjon. Faktisk er det slik at i perioden siden 2011 har de 10 % lavest lønnede i privat sektor nesten ikke hatt reallønnsvekst. I samme periode har andelen barn som vokser opp i fattigdom nådd 10 %, mot 7,6 % i 2011. Det er en dramatisk økning.

Å snu om på fordelinga av makt og rikdom krever store endringer i samfunnet, og det handler om mer enn penger og budsjettposter. Men Rødt har en del gode forslag som ville monnet med det samme, her og nå. Derfor har vi kalt vårt budsjettopplegg 100 steder å starte. I denne utgaven av Rødt Nytt kan du lese mer om hvilke områder Rødt vil prioritere for å møte noen av de viktigste utfordringene i vår tid; økende ulikhet, miljøkrise og manglende solidaritet. Men et parti som Rødt er avhengig av press utenfra for å få gjennomslag. Vi ønsker at våre budsjettforslag skal målbære fagbevegelsens, miljøbevegelsens og kvinnebevegelsens krav. Du er herved invitert til å vurdere om vi har lyktes.

Rødt ♦ Nytt

Redaktør:
Brage Aronsen
brage@roedt.no

E-post:

roedt@roedt.no

Telefon: 22 98 90 50

Konto: 7874 05 56478

ISSN: 1504-7660 (avis)
1504-7679 (pdf)

Trykkeri: Nr1Trykk

Utgiver: Rødt
Dronningens gate 22
0154 Oslo

Rødt er endelig på Stortinget:

– Siv og Erna vil merke en forskjell

Stortinget åpnet: Bjørnar Moxnes er trygg på at Siv Jensen vil merke at Rødt endelig er på Stortinget. Foto: Vidar Ruud/NTB Scapix.

STORTINGET

Brage Aronsen brage@roedt.no

– Høyre og Frp kan vente seg motstand for hver kvadratmeter av folkets eiendom de vil privatisere, for hver krone de vil gi i skatteutt til de rike og for hver soldat de vil sende i krig for Nato og Donald Trump.

Slik avsluttet Rødt-leder Bjørnar Moxnes sitt første innlegg på Stortingets talerstol under trontaledebatten tirsdag 10. oktober. Veien fram til stortingsplass har vært lang og hard, men nå er endelig Rødt-lederen på plass i nye kontorer på Stortinget og godt i gang med arbeidet.

Hvordan føles det å endelig være på Stortinget?

– Det føles veldig bra. Rødt drev tidenes grasrotvalgkamp, og vi fikk over 70 000 stemmer ved valget, så jeg føler at jeg har et sterkt mandat i ryggen fra hele landet. Jeg er veldig takknemlig overfor alle som har stått på i valgkampen og alle som viste oss tillit ved å stemme på oss. Nå er vi ivrige på gjøre oss tilliten fortjent.

– Det er en styrke for det norske demokratiet at Rødt kommer inn på Stortinget. Rødt representerer mange standpunkter som har bred støtte i befolkninga, men som sjelden har vært representert på Stortinget. Under Libya-krigen for eksempel, var nesten halvparten av befolkninga mot norsk krigsdeltakelse. Men alle partiene på Stortinget stemte for.

– Så har vi veldig mye å lære og sette oss inn i, det blir en bratt læringskurve! Jeg ser veldig fram til at vi får på plass staben vår over nyttår, sånn at vi blir flere til å ta fatt på arbeidet her inne på Stortinget, sier Rødt-lederen.

Praktiske resultater viktigst

I tida etter valget har det vært en del fokus på den muntlige spørretimen, fordi Rødt og

Miljøpartiet de Grønne ikke får stille spørsmål på lik linje med resten av partiene. Spørretimen er opposisjonens fremste mulighet til å få informasjon fra regjeringa. I den ordinære spørretimen får statsrådene spørsmålene tilsendt på forhånd, mens de i den muntlige spørretimen, eller spontanspørretimen, ikke vet hvilke spørsmål som kommer og må svare på strak arm. De større partiene er ikke interessert i å gi fra seg taletid, og har derfor ikke latt Rødt og MDG få stille hovedspørsmål i spørretimen.

Blir Rødt fortsatt behandlet litt som et utenforparti?

– Det virker som Stortinget er dimensjonert for sju partier. Etter at både Rødt og Miljøpartiet de Grønne kom inn, har det gitt de etablerte partiene hodebry når det gjelder alt fra taletid til kontor plasser. Vi er jo det eneste partiet som har blitt plassert utenfor selve stortingsbygningen. Det er åpenbart at en del partier knytter mye prestisje til hvilke kontorer de skal ha, men den konkurransen deltar ikke Rødt i.

– Det viktige er at vi skal ha de samme demokratiske rettighetene som de andre partiene. Nå skal opplegget for spørretimen gjennomgås, og det er helt nødvendig. Det er jo veldig vanskelig når vi på forhånd ikke engang vet om eller når vi slipper til.

– Vi vil ikke finne oss i å bli avspist med å bare få stille tillegsspørsmål til et av de andre partienes hovedspørsmål. Da betyr det at vi aldri får satt dagsorden selv. Men vi er stemt inn av over 70.000 velgere landet rundt som ikke vil finne seg i at vi blir urettferdig behandlet, så dette skal på plass, sier Moxnes.

Hvor mye er det egentlig mulig å få til med én stortingsrepresentant?

– Jeg tror det er mulig å få til mer enn mange tror. En representant fra Rødt betyr mye mer enn enda en fra Arbeiderpartiet ville gjort. Vi har satt dagsorden i debatten om statsbudsjettet

ell

og vist hvordan regjeringas budsjettforslag øker forskjellene. Og vi har rettet søkelyset mot den dramatiske endringa av norsk basepolitikk som vi ser med den amerikanske militærbasen på Værnes. Disse sakene er eksempler på områder der Rødt har en helt egen stemme og rolle i det politiske ordskiftet. Jeg føler meg veldig trygg på at Siv og Erna kommer til å merke en forskjell fra forrige periode, smiler Moxnes.

– Det var også moro at vi fikk gjennomslag for vårt forslag om å markere 100-årsjubileet for den allmenne stemmeretten i 2019. Dette er viktig fordi det bidrar til å rette opp i den vanlige misforståelsen om at demokratiet i Norge ble innført av stormennene på Eidsvoll i 1814. Sånn var det jo ikke! Det var først i 1919 at alle, også de som gikk på offentlig fattigstøtte, endelig fikk stemmerett, etter at Marcus Thrane og Arbeiderforeningene reiste dette kravet mange tiår tidligere.

– Vi vil ha gjennomslag for våre kjernesaker og vi vil samarbeide med andre representanter på tvers av partigrensene der det er hensiktsmessig. Vi har for eksempel allerede vært i kontakt med KrF om tiltak for å begrense profitten i velferdssektoren og heller legge bedre til rette for de ideelle aktørene. Det er et samarbeid som kanskje kommer overraskende på noen, men er vi enige i sak så er det ingen grunn til å ikke bruke den enigheten til å få gjennomslag, sier Moxnes.

Kamp mot forskjeller fortsatt jobber nummer én

Rødts hovedprioritering har de siste periodene vært å bekjempe de økende økonomiske forskjellene i Norge. Slik vil det også bli på Stortinget bekrefter Moxnes, når vi spør om hva som blir Rødts viktigste oppgaver på Stortinget.

– Det blir å kjempe gjennom politikk som reduserer de økonomiske forskjellene, slik vi gikk til valg på. Jeg er spesielt opptatt av å få gjort noe med den økende andelen barn som vokser opp i fattigdom. Nå har vi nesten 100 000 barn i

Flyttelass: Slik så det ut da Rødt flyttet inn i nye kontorer på Stortinget. Foto: Adrian Nielsen.

Norge som vokser opp i hjem med vedvarende lav inntekt. Det må vi gjøre noe med. Blant Rødts 100 endringsforslag til statsbudsjettet har vi flere tiltak som vil bidra til å snu denne utviklinga, og som det bør være mulig å få gjennom.

– Arbeidsliv blir også en viktig prioritering. Vi har tett kontakt med grasrota i fagbevegelsen, noe som allerede har resultert i et representantforslag om å forby bemanningsbyråer i byggebransjen rundt Oslofjorden, slik byggfagsforeningene krevde under den politiske streiken 15. November.

– Videre blir det viktig å være en opposisjon til regjeringas nikkedukke-holdning til USA og NATO i utenriks- og sikkerhetspolitikken. Der SV nå snakker om antallet amerikanske jagerfly Norge skal kjøpe, vil Rødt avblåse hele kjøpet. Flykjøpet koster vanvittig mye penger, og vi må få fram at det bidrar til å svekke forsvarsevnen vår. Rødt er opptatt av et sterkt, defensivt og vernepliktsbasert forsvar. Men i dag ser vi hvordan den ensidige satsingen på jagerfly gjør at andre forsvarsgrener som Heimevernet, Hæren, Sjøforsvaret, og Siviltforsvaret blir bygget ned.

RØDT Norge RUNDT

OSLO:

Går mot dyrere bussbilletter

Fra februar blir det dyrere å reise kollektivt i Oslo og Akershus. Det liker Rødts gruppeleder i Oslo Bystyre, Eivor Evenrud, dårlig.

– Dette kom overraskende på meg som nå om dagen sitter i budsjettforhandlinger med byårdspartiene. Bilettpriser er et av punktene vi diskuterer. Byrådet har som kjent ikke flertall alene, og Rødt kommer fortsatt til å gå for billigere bilettpriser, sier gruppeleder Eivor Evenrud til VG.

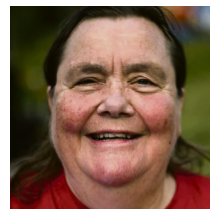

ØSTFOLD:

Vil kutte politikerhonorarer

En politisk utvalgsleder i Moss kan få 242.000 kroner for å lede åtte møter i året. Det tilsvarer cirka 30.200 kroner for hvert møte.

– Dette er et hårreisende høyt beløp for å lede noen møter. Det er klart at ingen skal tape økonomisk på å være folkevalgt, men det er heller ingen grunn til at utvalgsledere skal få et beløp tilsvarende drøyt en halv årslønn for en hjelpepleier, sier Eirik Tveiten i Rødt Moss til Moss Dagblad.

BUSKERUD:

Vil ta tilbake renovasjonen

Rødt mener Kongsberg kommune bør ta over håndteringen av husholdningsavfallet etter RenoNorden-konkursen, som har rammet mange norske kommuner.

– Det er så mye ustabilitet i disse private selskapene og at kommunen overtar er den tryggeste løsningen for alle parter, sier kommunestyrerepresentant Veslemøy Fjerdingstad til Laagendalsposten.

NORDLAND:

Frykter dårlig lønn gir mangel på sykepleiere

Lofotposten skiver at Vågan kommune må bruke vikarbyrå for å dekke inn mangel på sykepleiere og at totalt 46 årsverk ifølge Vågan kommune er vakante innenfor helse- og omsorg.

– Det er større enn vi noen gang har hatt etter det jeg kan huske, sier Gunnar Aarstein og peker på at det koster med både overtid og innleie av vikarbyrå.

– Vi hører om sykepleiere som søker jobb og når de får beskjed om lønna så sier de opp. Slik kan vi ikke ha det.

100 steder å starte: Rødt har levert 100 endringsforslag til regjeringens statsbudsjett. Foto: Ole Mjelstad.

STATSBUDSJETTET

Åsne Hagen asne.hagen@gmail.com

– Den største trusselen mot fellesskapet er at kommunene har så dårlig råd, sier Marie Sneve, økonom og nestleder i Rødt.

Med *100 steder å starte* har Rødt spilt inn en rekke konkrete endringsforslag til statsbudsjettet for å styre inn på en annen politisk kurs enn regjeringa legger opp til.

– Den viktigste forskjellen er at vi går inn for å utvide fellesskapet, mens regjeringa innskrenker fellesskapet. Forslagene våre vil bety mye for folk og samfunnet.

Kampen mot forskjells-Norge er den viktigste oppgaven for Rødt, og derfor er dette også fellesnevneren for flere av endringsforslagene til statsbudsjettet.

– Viktige grep for å angripe forskjells-Norge gjennom statsbudsjettet er å styrke velferden, redusere fattigdommen og få flere i arbeid, sier Sneve.

Større overføringer til kommunene er blant grepene Rødt vil gjøre for å styrke velferden.

– Alle snakker om statsbudsjettet, men kommunebudsjettet er det som har mest å si for folk i hverdagen. Det er kommunene som er ryggraden i velferdsstaten, og den største trusselen mot fellesskapet er at kommunene har så dårlig råd, sier Sneve.

Hun påpeker at det meste av velferden blir gitt i kommunene gjennom tjenester som barnehage, skole og helse- og omsorgstilbud. Stramme kommunebudsjett fører til at nettopp disse tilbudene blir underfinansiert og svekka.

Etterlyser kommuneopprør

– Til tross for en svært rik stat, er mange kommuner pressa økonomisk. Mange har stor gjeldsbyrde og opplever at det er vanskelig å få budsjettet i balanse uten at det går utover viktige velferdstjenester, sier Sneve.

Sneve ønsker seg et samlet kommuneopprør fra Rødt til Frp, og mener det er et demokratisk problem at så lite midler går tilbake til kommunene når det meste av verdiskapinga foregår der.

– Vi får egentlig aldri noen nasjonal debatt om tilstanden i kommuneøkonomien. Vi diskuterer ikke dette nok på Stortinget, der rammene besluttes. Og i kommunene, der det merkes på kroppen, bestemmer man ikke over det.

Nestlederen i Rødt mener det er viktig å koble arbeidet med statsbudsjettet til virkeligheten ute i kommunene.

– Rødt har alltid vært et kommuneparti, vi har 100 folkevalgte i kommuner og fylkeskommuner. De kjenner seg ikke igjen i beskrivelsene av et land som svømmer i penger og nesten sliter med å få brukt dem opp. Tvert imot øker antall nye oppgaver kommunene får ansvar for raskere enn pengestrømmen fra staten. De erfaringene vil vi sette øverst på agendaen når vi nå er på Stortinget, sier Sneve.

Rødt har foreslått å øke de frie overføringene til kommunene med 12 milliarder kroner, fire ganger så mye som SVs forslag på 2,9 milliarder. Tiltaket finansieres ved å øke inntektsskatt for høye inntekter og skatten som betales av utbytte fra selskaper.

Mer velferd gjennom omfordeling

– De siste 18 årene har man aldri økt skattenivået her i landet. Skattene har blitt kutta under borgerlig regjering og stått i ro under de rødgrønne, påpeker Sneve.

Rødt foreslår derfor å ta inn igjen skatteuttene fra de siste fire årene, og få skattene opp igjen til nivået de var på under den rødgrønne regjeringa.

– 24,6 milliarder mer til fellesskapet gir oss råd til å løse flere oppgaver sammen. Når Rødt går inn for å øke skattene for de rikeste, er det for å gjøre mer i fellesskap på områder som skole, barnehage, sykehus. Vi kan også gå i bresjen for internasjonal solidaritet og klimatiltak, og vi kan bli et rausere land som tar imot flere kvoteflyktninger.

Sneve understreker at forslagene fra Rødt har økonomisk inndekning.

– I de åtte årene jeg har vært med i Rødt, har det alltid vært første spørsmål til oss: «Hvordan skal dere betale?» Derfor er det utrolig morsomt å kunne legge fram forslagene i 100 steder å starte. Dette er ikke tullepolitikk, det er ikke fantasitall. Det er helt konkrete budsjettforslag, og det går i pluss sammenliknet med regjeringas forslag, sier Sneve.

Ved siden av å øke skattene på høye inntekter, foreslår Rødt å avslutte jagerflykjøpet og kutte utbygging av store, nye motorveier.

– Det går an å gjøre dette i praksis. Jeg blir veldig optimistisk av det.

Gjennomførbare forslag

Å komme inn på Stortinget har også gitt Rødt tilgang på viktige ressurser i budsjettarbeidet. Finansdepartementet stiller seg nemlig til rådighet

Pressekonferanse: Marie Sneve presenterer 100 steder å starte. Foto: Brage Aronsen.

for stortingspartiene og gjør beregninger for dem av de ulike forslagene til budsjettet. Sneve mener dette har vært avgjørende for Rødt.

– Nå har vi vist at det vi foreslår er mulig, på samme bevisnivå som alle andre partier. Vi har akkurat like gode tall og beregninger, konstaterer Sneve.

– Dette er første gang vi har kunnet regne ordentlig på våre skatteforslag. Vi ble overraska over hvor mye vi kan øke inntektene til fellesskapet med relativt små skatteøkninger. Den gode nyheten er jo at vi hadde rett i at det finnes mye rikdom i Norge. Den dårlige nyheten er at den er dårlig fordelt.

Det å konkretisere «høye inntekter» har vært viktig i arbeidet med skattemodeller. Rødt har foreslått endringer i dagens trinnskattmodell.

– I vårt forslag vil skattenivået være uendret for de som tjener under omtrent 600 000. Så blir det en liten økning der, og en større økning for de som tjener 850 000 og oppover. Deretter oppretter vi et nytt trinn med høyere skattesats for dem som tjener over 1,2 millioner. Til sammen kan en slik skattemodell gi 15,9 milliarder ekstra til fellesskapet i 2018.

Prioriterer annerledes

Også det å avslutte jagerflykjøpet kan frigjøre store midler på statsbudsjettet.

– Ikke bare er kjøpet av F-35 en dårlig militær og forsvarspolitisk avgjørelse, det er også veldig dyrt, påpeker Sneve.

Når det gjelder kuttene i veiutbygging, understreker hun at de er målretta for å omprioritere midlene:

– Dagens veibudsjett har to deler. Den ene gjelder vedlikehold og trafikksikkerhetstiltak, som vi vil beholde. Den andre gjelder utbygging av store, nye motorveier, og det er der vi vil kutte for å ta inn 3,7 milliarder til andre oppgaver som kollektivtransport og jernbane.

– Fører til store tap for kommunane

Distriktsfiendtleg: Høyanger er ein av kommunane som mister viktige inntekter når regjeringa fjerner eigedomskatten på verk og bruk. Foto: Einar Rysjedal.

STATSBUDSJETTET

Tiril Vold Hansen tirilvoldhansen@gmail.com

Regjeringa har foreslått å fjerne eigedomskatten på kraftlinjer og produksjonsutstyr. Ingunn Kandal, leiar i Raudt i Sogn og Fjordane, karakteriserer omlegginga som ei plyndring av distrikta. LO i Sogn og Fjordane seier også klart nei til skatteendringane.

Høyre og Frp foreslår i statsbudsjettet å fjerne kommunane sin rett til å skatteleggje kraftlinjer og produksjonsutstyr på verk og bruk. Med det vil inntekter frå dei høgprofitable Hydrobedriftene og lokale kraftanlegg som til dømes Statkraft og Statnett gå tapt. Ingunn Kandal, leiar i Raudt i Sogn og Fjordane, meiner dette vil få dramatiske konsekvensar for alle kommunane i Sogn og Fjordane.

– Dei ni Sogne-kommunane som er med Sogn Regionråd, vil åleine få eit inntektstap på 52,9 millionar årleg. Høyanger og Årdal er dei kommunane som blir hardest ramma – med eit inntektstap på til saman 36 millionar, seier ho til Rødt Nytt.

Distriktsfiendtleg skattepolitikk

Skatteomlegginga vil altså medføre store inntektstap til kommunane, som tvingar rådmennene til å foreslå store nedskjeringar på kommunebudsjetta.

– Dersom lokalpolitikarane går med på dette, åtvarar Kandal, vil det fyrst gå ut over det som er igjen av desentraliserte teneste- og velferdstilbod innanfor barnehage- og skuletilbod, helse- og eldreomsorg og føre til større arbeidspress på kommunalt tilsette. Også kulturtilbod vil bli skadelidande.

Lokallagsleiaren peikar vidare på at skatteendringane på lang sikt vil føre til avfolking, og at det er godt mogeleg at dei mørkeblå brukar skattepolitikken til å presse fram nye rundar med kommunesamanslåingar. Ho beskriv med andre ord regjeringa sitt forslag som svært distriktsfiendtleg.

Breid motstand

Også LO i Sogn og Fjordane seier klart nei til skatteendringane. I ei uttale frå siste

Leiar i Raudt Høyanger: Ingunn Kandal. Foto: Kristin Oldeide.

fylkeskonferanse skriv dei blant anna at eigedomsskatten er viktig for å sikre det kommunale inntektsgrunnlaget og tenestetilbodet i kommunane. På same grunnlag som Kandal krev dei at eigedomsskatten på verk og bruk må verte vidareført som i dag. I uttala understrekar dei at eigedomsskatten blir fagleg tilrådd og at det kan vere ein avgjerande føresetnad for at kommunane skal gje samtykke og akseptere store utbyggingar som til dømes kraftlinjer.

Sjølv hevdar regjeringa at skatteomlegginga vil styrka konkurransekrafta til norske verksemdar og tryggja norske arbeidsplassar. Kandal kjøpar ikkje dette argumentet.

– Mesteparten av dei skatteinntektene det er snakk om, kjem frå høgprofitable bedrifter. Ein kan ikkje kan rekne med at dei vil bruke dei reduserte skatteutgiftene til å investere dette i kommunane og lokalsamfunna. Det er heilt andre økonomiske og politiske forhold og større profittmotiv, som bestemmer om desse bedriftene vil investere i kommunane her i fylket.

Heldigvis er det stor breidde i kampen mot skatteomlegginga, og Ingunn Kandal er klar for å ta saka vidare.

– Både LO sin fylkeskonferanse og LO Ytre Sogn er allereie med, og stadig fleire rådmenn, ordførarar og formannskap tek til motmæle mot denne plyndringa av distrikta.

I Raudts framlegg til statsbudsjettet foreslår partiet å reversere regjeringas kutt i skatt på verk og bruk.

Vara til Stortinget: Seher Aydar. Foto: Einar Aslaksen.

Setter kvinners rettigheter på dagsorden

STATSBUDSJETTET

Brage Aronsen brage@roedt.no

– Regjeringas budsjettforslag vil sette norsk likestilling mange år tilbake hvis det blir gjennomført, sier vara til Stortinget, Seher Aydar.

Aydar viser til at regjeringa blant annet har foreslått å kutte i Juridisk rådgivning for kvinner (JURK), rettshjelp i crisesenterne og Likestillings- og diskrimineringsombudet.

– Samtidig som ulike hjelpeinstanser opplever rekordmange henvendelser vil regjeringa kutte i overføringene til flere av institusjonene som tilbyr gratis hjelp. Nesten alle kvinner har opplevd en eller annen form for seksuell krenkelse. Dette er et samfunnsproblem som handler om kjønn, likestilling og makt. Vi må både jobbe systematisk med forebygging, og samtidig styrke kvinners rettssikkerhet. Det trengs en satsing på dette området, men kuttene regjeringa foreslår er et langt skritt i feil retning.

– Likestillings- og diskrimineringsombudet vil måtte si opp en rekke ansatte dersom kuttforslaget blir gjennomført, til tross for at antall henvendelser til ombudet har økt fra 1338 til 1940 i året. Dette gjør det tydelig at regjeringa ikke ønsker å prioritere likestilling, sier Aydar.

– Siden oppstarten i 1974 har JURK gitt rettshjelp til over 50 000 kvinner. Samme uke som kuttforslaget ble kjent mottok de Plan Norges Jentepris for sitt arbeid med fri rettshjelp til kvinner i Norge. Nå risikerer de å måtte kutte drastisk i driften. Det er helt uholdbart.

Kvinneres rettigheter er et av ti prioriterte områder i Rødts 100 endringsforslag til statsbudsjettet. Mange av forslagene handler om å reversere regjeringas foreslåtte kutt, mens andre er Rødts egne forslag til tiltak som trenger finansiering.

– Blant annet foreslår vi en økning på 10 millioner til ROSA-prosjektet, som arbeider med å hjelpe ofre for menneskehandel ut av prostitusjon. Ifølge en evalueringsrapport fra Vista Analyse har prostitusjonen i Norge sunket med 20-25 % etter at sexkjøpsloven trådte i kraft i 2009. Nå er tida inne for å styrke hjelpetiltakene, sier Aydar.

– Et annet forslag jeg vil framheve er forslaget om en økning på 50 millioner til opptrappingsplanen mot vold i nære relasjoner og overgrep. Anmeldte seksuallovbrudd mot barn under 16 år økte med 47 prosent fra 2015 til 2017. Det er en dramatisk økning som krever betydelige tiltak.

– Rødt foreslår også å styrke den organiserte kvinnebevegelsen med 5 millioner kroner. At likestillinga i Norge har kommet så langt som den har, er resultatet av en årelang kamp. Men vi har fortsatt en rekke uløste problemer knytta til så ulike områder som seksuelle overgrep, prostitusjon, likelønn og det kjønnsdelte arbeidslivet.

Rødt Nyttts julegavetips for

INGEN MENNESKER ER FØDT FRIE - KRITIKK AV LIBERALISMEN

DREYER, 2017

Liberalismen har de siste tre tiårene vært den dominerende politiske tankeretningen i vår del av verden. Økt frihet for individet har vært det overordna målet for samfunnsutviklingen, nær sagt uavhengig av hvem som har sittet ved makten. Liberalismens ideologiske konkurrenter, enten de er religiøse, konservative eller sosialistiske, har blitt parkert, med det resultat at store deler av det offentlige ordskiftet har blitt ført innenfor rammene av liberalismens hegemoni. Denne antologien er et forsøk på å utfordre liberalismens hegemoni fra venstre, ført i pennen av en ny generasjon samfunnsdebattanter.

Boka kan kjøpes i din lokale bokhandel eller på DREYERSFORLAG.NO.

ARUNDHATI ROY: MINISTERIET FOR DEN ØVERSTE LYKKE

PAX, 2017

Ministeriet for den høyeste lykke tar oss med på en reise over flere år og på tvers av et subkontinent – fra de trangbodde nabolagene i Dehlis gamleby til den blomstrende verdensmetropolen som omgir den, til den vakre Kashmirdalen og skogene i det sentrale India, der krig er fred og fred er krig og der man, fra tid til annen, erklærer «normaltilstand». Boka er både en fortelling om kjærlighet og en resolutt protest. Romanen er et kraftfullt og originalt flettverk, like oppfinnsom som den er bevegende. Og fra hver side lyser Arundhati Roys makeløse evner som historieforteller mot oss.

Boka kan kjøpes i din lokale bokhandel eller på PAX.NO.

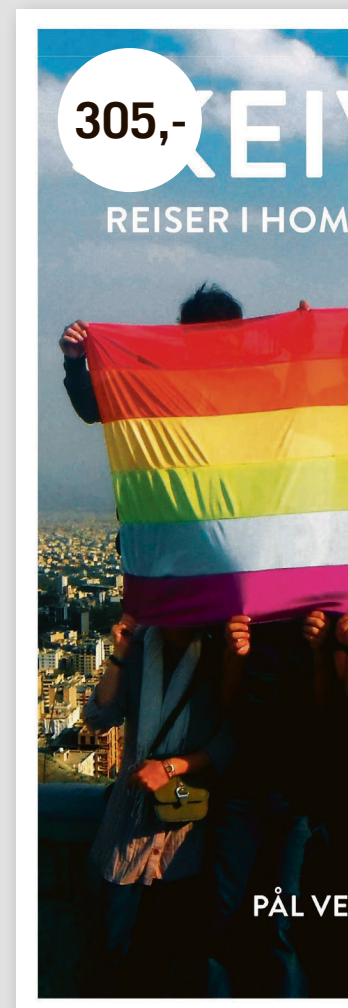

SLØTFACE: TRY NOT TO FREAK OUT

PROPELLER REVORDINGS, 2017

Det feministiske poppunkbandet Sløtface har allerede opparbeidet seg en solid fanskare i det norske undergrunnsmiljøet, men er nå i ferd med å få sitt gjennombrudd internasjonalt. Debutalbumet *Try not to freak out* inneholder ti hardtslående spor med fengende poppunk og tekster som behandler de store spørsmålene: uopnåelige skjønnhetsideal, tenåringsangst, nostalgi og seine netter. Sløtface er et band som har gått sin egen vei, spilt på 8. mars-markeringer og lenkeaksjoner ved Førdefjorden, og som har gått ufortjent under radaren her hjemme. Gjør deg sjøl en tjeneste og sørg for å denne plata under juletreet!

Plata kan kjøpes der du kjøper musikk eller på SLOTFACE.NO.

KRISTIAN KROGH: DEN RUSSE REVOLUSJONEN

MANIFEST, 2017

Februar 1917. I Russlands høst er det mangel. I løpet av få dager reiser mat på jordene. Dette blir starten på den russiske revolusjonen. Denne tegneserien får møte Lenin, Tsar Nikolaj, og historiens gang. Som Morten Strøm er norske tegneseriers fremste

Tegneserien kan kjøpes i din lokale bokhandel eller på MANIFEST.NO.

deg som liker harde pakker

PÅL VEGARD HAGESÆTER: SKEIVT UT - REISER I HOMOFOBENS LAND

PAX, 2017

De siste tiårene er homofiles levekår og rettigheter forbedret radikalt på verdensbasis. En rekke stater har avkriminalisert homofili og innført partnerskapslover, ekteskapslover og vern mot diskriminering. Men det finnes land der utviklingen går motsatt vei. Uganda og Nigeria har innført nye antihomolover. I Russland og Tyrkia er holdninger og lovverk forverret og homoparader blitt forbudt. Samtidig er homofobe land som Jamaica og Iran upåvirket av våren i Vesten. Resultatet er et globalt gap, der forskjellen mellom de liberale og de restriktive landene bare øker. Journalist og sosiolog Pål Vegard Hagesæther besøker Russland, India, Uganda, Iran, Tyrkia og Jamaica for å få innsikt i situasjonen. Han møter homofile, lesbiske, bifile, og transpersoner for å se hvordan homofobien påvirker deres hverdag.

Boka kan kjøpes i din lokale bokhandel eller på PAX.NO.

KROHG-SØRENSEN: DEN RUSSISKE REISER

Stad Petrograd demonstrerer kvinnelige arbeidere mot nød og matmangel. De viser hele folket seg mot tsarens regime, mot utbytting i fabrikkene og slaveri. Dette er en av de viktigste historiske begivenhetene i det 20. århundre: den russiske februarrevolusjonen forteller historien fra februarrevolusjonen til oktoberrevolusjonen. Du møter Stalin og andre sentrale skikkelser, og være med på hendelsene som endret verden. Harper sa i Le Monde Diplomatique: «Det er Kristian Krohg-Sørensen som nå er den beste historiker».

Boka kan kjøpes i din lokale bokhandel eller på

HARALD MINKEN: HJELP TIL Å FORSTÅ KAPITALEN BOK 2

FORLAGET RØDT, 2017

Karl Marx' *Kapitalen bok 2*, kom ut i 1885 etter Marx' død. En ny norsk oversettelse, av Harald Minken, lanseres i januar 2018. Det er for første gang *Kapitalen bok 2* er oversatt til norsk. Første gang var for over 80 år siden, da Fram forlag ga ut Erling Falks oversettelse. Den som Forlaget Rødt utgir, er mer komplett og lesbar. Harald Minken har skrevet denne boka som en hjelp for å lese *Kapitalen bok 2*. Den forklarer blant annet hva kapital og verdi er, den går gjennom kapitler for kapittel avslutter med en egen artikkel om reproduksjons-skjemaene. Boka er nyttig lesning uavhengig av hvorvidt man leser *Bok 2* eller ikke.

Boka kan kjøpes i Tronsmo bokhandel eller på MARXISME.NO.

TROND GRANLUND: TANKEN ER FRI - ARBEIDERSANGER

TROND GRANLUND RECORDS, 2017

Trond Granlund var rockeartist på 60- og 70-tallet, popstjerne på 80-tallet, og er i dag en av Norges mest populære rootsartister. På denne plata tar han steget opp på barrkadene med sine tolkninger av kjente verk fra arbeiderbevegelsens sangskatt. Her er både kjente arbeidersanger som *Vi bygger landet* og *Frihetens forpost*, men også mer moderne låter med ulik grad av tilknytning til arbeiderbevegelsen, alt pakket inn i Granlunds karakteristiske melankolske rootssound.

Plata kan kjøpes der du kjøper musikk

JOBBen

Markus Hansen er leder i Heismontørens Fagforening og faglig leder i Rødt. Han skriver fast om arbeidsliv i Rødt Nytt.

Oppgjør med bemanningsbransjen

15. november gikk byggebransjen i Oslofjordområdet ut i politisk streik. Formålet med streiken var å markere behovet for å stoppe undergravningen av det seriøse arbeidslivet vi nå er vitne til. Bemanningsbransjen spiser stadig større markedsandeler på byggeplassene, og nye selskaper dukker opp overalt. Resultatet er krisetilstander: Færre fagarbeidere, færre lærlinger, større press på avtaler og en kraftig redusert fagbevegelse. Bemanningsbransjen ble sluppet fri i år 2000. Nå er det nok humbug.

Byggebransjen krever at myndighetene tar i bruk lovteksten i arbeidsmiljølovens § 14.12(5) ved å innføre en forskrift som forbyr innleie fra bemanningsselskaper for yrker eller geografiske områder. Her trengs ingen lovendring, men det må lages en forskrift. De useriøse aktørene i byggebransjen har allerede tatt over store deler av bransjen. De største problemene er å finne i og rundt Oslo. Kravet går ut på å ta forskriften i bruk i fem fylker rundt Oslo. Dette er de samme fem fylkene som var de første til å innføre allmenngjort minstelønn i byggfagene. Dette spredde seg seinere til resten av landet, som også krevde minstelønn i byggfagene. På samme måte håper byggfagforeningene at det politiske kravet om å forby bemanningsbransjen i Oslofjordområdet vil spre seg til resten av landet.

Rødt har reist et forslag på Stortinget som er identisk med kravet til fagbevegelsen i Oslo. Streiken ble forsøkt stoppa av NHO, men kravet har litt etter litt fått økt støtte og oppslutning. Alle store LO-forbund, LO-lederen, og til og med Jonas Gahr Støre har sagt at de støtter streiken, og da indirekte støtter Rødt sitt krav på Stortinget. Det har seg nemlig sånn at forslaget å forby bemanningsbransjen i hele landet ble nedstemt på LO-kongressen i mai. At så mange i fagbevegelsen støtter opp om kravet i Oslofjordområdet er et sterkt signal at det er her kampen mot bemanningsbransjen må begynne. Distrikt etter distrikt, yrke etter yrke, må fagbevegelsen gjøre slutt på løsarbeiderregimet.

Fram til år 2000 var arbeidsformidling en offentlig oppgave, og privat arbeidsformidling var forbudt. Denne modellen må vi finne tilbake til. Arbeiderpartiet har sendt inn forslag på Stortinget om å utrede et forbud mot bemanningsbransjen, men det har ikke fagforeningene tid til å vente på. Det har blitt skrevet rapport etter rapport om krisetilstander i flere år. Nå må noe gjøres – raskt. Rødts forslag er et klokt, gjennomtenkt forslag i tråd med fagbevegelsens krav.

Nå gjelder det å samle støtte til kravet over hele det politiske spekteret og i alle LOs forbund. Når hele fagbevegelsen er med og krever at bemanningsselskapene skal dra dit peppern gror, er vi et godt stykke på vei til et mer seriøst arbeidsliv hvor faste ansettelser igjen er hovedregelen.

Krev forbod mot bemanningsbyrå

Krev forbod: Frå streikemarkeringa foran Stortinget 15. November. Foto: Brage Aronsen.

ARBEIDSLIV

Magne Hagesæter magne@roedt.no

Fagforeningar innanfor byggebransjen trappar opp kampen mot ein bemanningsbransje ute av kontroll. – I byggebransjen er det etablert eit lausarbeidarsamfunn, seier Joachim Espe, leiar av Rørleggernes fagforening.

Kravet til fagforeningane er eit mellombels forbod mot innleige av bygningsarbeidarar i området rundt Oslofjorden.

Kvifor hastar det med eit forbod?

– Det hastar med eit forbod fordi utviklinga har gått så langt. Vi går ikkje i retning av, men det er etablert eit lausarbeidarsamfunn innan bygg i Oslofjordområdet. Organisasjonsgraden går ned, fagbevegelsen mistar innverknad og makt. Dette gir ikkje berre sosial dumping her og no, men svekker heile fagbevegelsen og gir eit varig tilbakeslag, og flytter maktbalansen mellom arbeidsgivar og arbeidstakar. Oslofjorden er hardast ramma. Dette var området kor ein starta allmenngjeringsordninga, den spreidde seg sidan, seier Espe.

Han refererer til rapporten Ulovlig innleie i byggebransjen i hovedstadsområdet våren 2017, laga på oppdrag av fire fagforeningar i Osloområdet. Rapporten, utført av Lotta Elstad og Boye Ullmann, har kartlagt bedriftene på 59 byggeplassar i Oslo og Akershus og omfattar 2920 arbeidstakarar. Funna er slående og stadfester at innleige har auka dramatisk. Fire av ti som arbeider på byggeplassane er i dag innleigde, og heile 85 prosent av den er ulovleg innleige, slår rapporten fast.

Skal opp i Stortinget

Saka er til høyring og skal snart opp på Stortinget. I samband med dette har Rødt sendt inn eit representantforslag til Stortinget med kravet til fagforeningane, medan SV går inn for eit generelt forbod av bemanningsbyrå.

Kor realistisk er det å få gjennomført eit forbod mot innleige?

Leiar i Rørleggernes Fagforening: Joachim Espe. Foto: Brage Aronsen.

– Det bør vere mogleg å bevege Krf. Ein må vere dedikert til å svekke fagbevegelsen for å vere mot å innføre dette forbodet. Ap, SV og Rødt sine forslag, med Sp si støtte, peikar i retning av ei løysing. Ap vil greie ut, Rødt må presse dei med sitt forslag. SV sitt demonstrasjonsforslag med eit generelt forbod mot bemanningsbyrå, er sjølvsagt målet for oss også, men eg trur det er riktig å konsolidere ein bevegelse for eit avgrensa forbod, nettopp for å få ein start, difor var Rødt sitt forslag viktig. Eit avgrensa forbod er mogleg med forskiftstilgang i arbeidsmiljølova §14-12, pkt 5, og kan settast i verk beinveges og treng dermed ikkje lovendring og lang behandlingstid. Dette forslaget er i teorien innanfor handlingsrommet av EØS-avtalen. Det har eksistert i Tyskland i fleire år og Ap bør kunne gå med på det, seier Espe.

10 000 i politisk streik

15. november gjekk om lag 10 000 fagorganiserte i Osloområdet, med 15 fagforbund i ryggen, ut i politisk streik for forbod mot innleige. 2000 møtte opp framfor Stortinget.

– Streiken var ein stor suksess. Vi konsoliderte «heile fagbevegelsen» om kravet. Det var stort oppmøte og mange organiserte frå bedriftene. Kravet er godt og breitt forankra i medlemsmassen, og det var ei kjensle av at «endelig skjer det noko, endelig kjem kravet om reell handling». Vi oppfatar dette som starten på ein bevegelse for å rydde opp. Vi håpar no at dette spreiar seg geografisk og til andre bransjar som er ramma, seier fagforeningsleiaren optimistisk.

Credit Suisse: Den sveitsiske storbanken Credit Suisse melder om økt konsentrasjon av rikdom. Foto: Betina Widmer/CC.

Verdens rikdom samles på stadig færre hender

– Den rikeste én prosenten eier mer enn halvparten av verdens formue. Frem til 2022 vil vi få 22 prosent flere dollarmillionærer, mens andelen som har minst bare vil gå ned 4 prosent, sier organisasjonsrådgiver i Attac, Lise Rødland.

Tallene kommer fra en fersk rapport fra den sveitsiske storbanken Credit Suisse. Rødland peker på skatteflukt som en viktig årsak til den økende konsentrasjonen av rikdom:

– En av årsakene er at privatpersoner og selskaper kan gjemme formuer i skatteparadis. Ved at de som har mest betaler skatt av lønn, overskudd og formue får staten mer penger å bruke på offentlige tjenester. Slik omfordeler vi fra de som har mest til de som har minst. Uavhengig av om pengene er plassert i skatteparadis på lovlig eller ulovlig vis, så hindrer dette omfordeling.

– Ifølge økonomen Gabriel Zucman er det de 0,01 % rikeste av befolkningen i Skandinavia som i størst grad skjuler formuene sine i skatteparadis. Disse oppgir ikke formuen plassert i skatteparadis til myndighetene, og det kan tenkes at de ikke svarer ærlig i undersøkelser heller. Credit Suisse

Organisasjonsrådgiver i Attac: Lise Rødland. Foto: Idun Moe Hammersmark.

har forsøkt å korrigere for dette, men vi kan aldri vite helt sikkert. Uansett peker mørketallene i retning av at ulikheten er større enn vi tror.

– Attac foreslår fire tiltak mot skatteparadis: land-for-land-rapportering, enhetlig skattegrunnlag, automatisk informasjonsutveksling og eierskapsregister. To av disse, land-for-land-rapportering og eierskapsregister, er vedtatt av Stortinget, men regjeringen har ikke fulgt opp, sier Rødland.

Brage Aronsen
brage@roedt.no

Uenighet om sosial dumping ved Oslo havn

– NHO forsøker seg på en ny definisjon av sosial dumping, når de bagatelliserer at lavtlønte sjøfolk overtar jobben til de registrerte havnearbeiderne, sier nestleder i Rødt, Silje Josten Kjosbakken.

Direktør i NHO Logistikk og Transport, Are Kjensli, mener at rapportene fra Den Internasjonale Transportarbeiderføderasjonen (ITF) som har avdekket sosial dumping ved at skipsmannskap har bidratt til lossing av skip ved Oslo havn, ikke uten videre bør tas hensyn til. Kjensli sier til nettstedet Fri Fagbevegelse at ITF er ikke et organ med offentlig myndighet, og dermed bør ses på som en representant for arbeidstakerne. Han legger til at det kan stilles spørsmål til om begrepet sosial dumping er relevant dersom utenlandske sjøfolk avlønnes i henhold til sin tariffavtale.

– NHO setter spørsmålsteget ved om bruk av sjøfolk til lossing og lasting kan defineres som sosial dumping. Det er en bred enighet i fagbevegelsen om at dette er sosial dumping, men at arbeidsgiverne og deres organisasjoner mener noe annet er ingen overraskelse. At kommunale myndigheter sitter rolig i samme båt som

Nestleder i Rødt: Silje Josten Kjosbakken. Foto: Lina Merit Jacobsen.

arbeidsgiverne er derimot bekymringsverdig, sier Kjosbakken.

Kjosbakken er styremedlem i Oslo Havn KF, og en av dem som har kritisert byrådet i Oslo for å ikke forstå alvoret i at ITF i oktober erklærte Oslo havn for bekvemmelighetshavn.

– At Kjensli bruker EØS-avtalens bestemmelser om fri flyt av tjenester til å undergrave både sjøfolkas og havnearbeidernes tariffestede rettigheter, forteller oss bare at vi kan forvente et enda hardere konfliktnivå ved landets havner framover.

Brage Aronsen
brage@roedt.no

Udemokratisk: Mange folkeavstemninger om kommunesammenslåing var udemokratiske. Foto: Tore Fjeld/CC.

Udemokratiske folkeavstemninger

En tredjedel av folkeavstemningene som ble holdt om kommunesammenslåinger var udemokratiske. Det er konklusjonen i en ny rapport fra Institutt for samfunnsforskning.

Forskerne mener mange av politikerne tilsynelatende bare ute etter å sikre støtte til sitt eget forhåndsbestemte syn. De mener også at kommunene i flere tilfeller har gitt innbyggerne svaralternativer de ikke har kunnet forstå.

– En del av folkeavstemningene har fungert godt, men et betydelig antall har ikke vært i tråd med demokratiske standarder, sier Jan Erling Klausen, forsker og førsteamanuensis i statsvitenskap ved Universitetet i Oslo til NRK. Institutt for samfunnsforskning har undersøkt 221 folkeavstemninger, og Klausen har sett på utformingen av stemmesedlene.

– Det kan fremstå som om en del kommuner bare avholdt folkeavstemningen fordi de måtte, nærmest med den intensjonen å få et flertall for nei til sammenslåing og kunne legge saken død, sier han.

Brage Aronsen brage@roedt.no

Utsatte grupper: Arbeidssøkende, hjemmevervende, deltidsansatte og studenter er mest utsatt for matusikkerhet. Foto: YAY Micro.

Unge og arbeidsløse mest utsatt for matusikkerhet

Anslagsvis 150 000 mennesker i Norge har opplevd å ikke ha nok å spise det siste året. Det går fram av en ny studie om matfattigdom gjennomført av Forbruksforskningsinstituttet SIFO ved Høgskolen i Oslo og Akershus.

– Det er alvorlig at vi har folk som sier de ofte ikke har nok mat til å dekke matbordet i et velferdsland som Norge, sier forsker Silje Elisabeth Skuland, som står bak undersøkelsen, til forskningsmagasinet Viten + praksis.

– Det er skambelagt å ikke kunne sørge for familien, sier hun og viser til at det kanskje kan være ekstra vanskelig siden det dreier seg om en så marginalisert gruppe som lett kan føle seg marginalisert.

Undersøkelsen viser at det er unge mennesker med lav inntekt, samt de som har en usikker tilknytning til arbeidslivet som har størst risiko for matusikkerhet. Aller mest utsatt er arbeidssøkende, hjemmevervende, deltidsansatte og studenter med ustabil inntekt.

Brage Aronsen brage@roedt.no

Dårlig betalt: Tysk LO advarer andre EU-land mot såkalte minijobber. Illustrasjonsfoto: DPA.

Advarer mot «minijobber»

Stadig flere i EU får jobb. Men andelen usikre ansettelser øker, og bare drøye halvparten av EUs arbeidstakere har fast heltidsstilling. Tyskland er både blant de beste og de verste. De har rekordlav arbeidsløshet, men over 7 millioner mennesker jobber i dårlig betalte, såkalte minijobber. Det skriver den svenske avisa Dagens ETC.

Minijobber er en skattefritatt ansettelsesform der arbeidstiden er begrenset til rundt 50 timer i måneden og makslønnen er 450 euro, som tilsvarer rundt 4580 kroner.

I den tyske debatten dukker det fra tid til annen opp argumenter for at kriserammede EU-land som Hellas og Spania bør overveie å innføre egne varianter av minijobben. Det er en svært dårlig idé, mener Sabrina Klaus-Schelletter, arbeidsmarkedpolitisk sjef i tysk LO.

– Antallet minijobber har økt så voldsomt fordi de er instrumenter for lønnsdumping. Mange ønsker gå videre til en vanlig jobb, men kan ikke fordi de blir sittende fast i minijobben. Det er ikke noe foregangseksempel for andre land, sier hun til Dagens ETC.

Brage Aronsen brage@roedt.no

USAs president: Donald Trump. Foto: Gage Skidmore/CC.

Trump stenger PLO-kontor

Palestinske myndigheter reagerer kraftig på at amerikanske myndigheter vil stenge PLOs kontorer i Washington. Det melder NTB. Det amerikanske utenriksdepartementet begrunner avgjørelsen med at palestinerne har brutt loven når de har tatt til orde for å stille israelere for Den internasjonale straffedomstolen, og sier i et brev til palestinske myndigheter at de ikke finner tungtveiende grunner til å la kontoret fortsette driften.

– Dette har aldri skjedd før, og vi krever en forklaring fra det amerikanske utenriksdepartementet og Det hvite hus, sier Palestinernes utenriksminister Riyad al-Malik, til NTB.

Palestinernes sjefforhandler, Saeb Erekat, beskylder USA for å gi etter for press fra Israels statsminister Benjamin Netanyahu, samtidig som palestinerne «forsøker å komme forsøker å samarbeide for å oppnå en avtale».

Det er foreløpig ikke på det rene når PLO-kontoret eventuelt må stenge. Det er heller ikke klart om de må flytte ut av lokalene eller bare stenge adgangen for publikum.

Brage Aronsen brage@roedt.no

Spent: Situasjonen i Catalonia framstår som uavklart foran nyvalget i desember. Foto: Carles Planas/CC.

Spent foran nyvalg i Catalonia

Det er knyttet stor spenning til nyvalget i Catalonia etter at den spanske regjeringen avsatte den forrige regjeringen som følge av uavhengighetserklæringen 27. oktober.

Den katalanske presidenten Carles Puigdemont oppholder seg i Belgia etter at spanske myndigheter avsatte regjeringen hans og utstedte arrestordre på en rekke katalanske politikere. Reaksjonen kom som følge av at Puigdemont 27. oktober erklærte katalansk uavhengighet fra Spania. Spanias statsminister Mariano Rajoy har tatt i bruk den spanske grunnlovens § 155, som gir staten rett til å frata landets autonome regioner deres selvstyre. Nå står Catalonia i politisk stampe fram til nyvalget 21. desember.

– Valget vil gi oss en pekepinn på hvor vi står nå, og derfra må vi forhandle. Det er opplagt at i demokratiske samfunn må viktige lovendringer, endringer av grunnloven eller regionenes statutter, gjøres gjennom valg, så før eller seinere må dette stemmes over, sier Camil Ros, generalsekretær i den katalanske avdelingen av fagforeningen UGT, til Catalan News.

Han advarer mot å gjøre uavhengighets-

Fagforeningsleder: Camil Ros er generalsekretær i UGT de Catalunya. Foto: ACN.

spørsmålet til en altoverskyggende sak ved valget, og peker på arbeidsløshet og fattigdom som problemer som viktige utfordringer.

– De som velges blir valgt for en hel periode, ikke bare 15 dager, og det er viktig å vite hva de står for utover forholdet mellom Catalonia og Spania, sier Ros.

Spanske myndigheter har sendt Belgia en begjæring om utlevering av Puigdemont og fire av hans tidligere ministre som er tiltalt for opprør. Høringen i saken er utsatt til 4. desember.

Brage Aronsen
brage@roedt.no

Protesterer mot økt dansk krigsdeltakelse i Irak

Den danske regjeringen ønsker å utvide Danmarks militære tilstedeværelse i Irak med ytterligere soldater. Det er ifølge utenrikspolitisk talsperson i Enhedslisten, Nikolaj Villumsen, fullstendig feil vei å gå.

– Vi har de siste månedene hatt den ene skandalen etter den andre om mulige krigsforbrytelser begått av irakiske enheter og tilknyttede militser. Disse anklagene har desverre også vært reist mot dansktrente irakiske styrker. Danmark bør ikke gi militær støtte til en regjering som gang på gang begår overgrep mot sivile, sier Villumsen i en pressemelding.

– Vi bør fra dansk side i stedet fokusere på å styrke den humanitære innsatsen i de krigsherjede områdene i både Irak og Syria. Akkurat nå befinner hundretusener av sivile seg på flukt. Hvis regjeringen mener alvor når de snakker om hjelp i nærområdene, så bør vi bidra til å gjenopbygge Raqqa og andre frigjorte byer, så det blir mulig for de sivile å vende tilbake.

– Ifølge Ritzau kommer den danske regjeringens beslutning om å øke den militære innsatsen i Irak kommer etter anmodning fra den

Utenrikspolitisk talsperson i Enhedslisten: Nikolaj Villumsen. Foto: Mark Knudsen.

amerikanske regjeringen. Jeg vil oppfordre til at vi fra dansk side tillater oss å tenke selv, og ikke blindt følger presidents Trumps regjering, hver gang de ber oss sende soldater, sier Villumsen.

Danmark har allerede 150 soldater utstasjonert på al Asad-basen i Irak, hvor de blant annet bidrar med trening av irakiske soldater og radarovervåking. Enhedslisten, Socialistisk Folkeparti og Alternativet har varslet at de vil stemme mot forslaget om å sende flere soldater. Regjeringen vil likevel få flertall for forslaget med støtte fra Socialdemokratiet.

Brage Aronsen
brage@roedt.no

Skinndemokrati i studentpolitikken i Trondheim

Studentpolitikk: Store deler av studentpolitikken bærer preg av skinndemokrati, mener Arild Julius Østrem. Illustrasjonsfoto: Eirik Ylven/CC.

RØD UNGDOM STUDENTPOLITIKK

Snorre Log Skage snorre@sosialisme.no

Arild Julius Østrem har meldt seg ut i protest av studenttinget i Trondheim. Han går hardt ut mot de manglende politiske alternativene som studentene har og hvor lite studentvalget har å si i utformingen av studentenes hverdag.

Det begynte med en spørreundersøkelse i forbindelse med valget av studenttinget ved NTNU i Trondheim nå i høst. Østrem forteller at alle kandidatene fikk en lang rekke med spørsmål der svarene skulle fylles ut i en tabell fra «helt enig» til «helt uenig», som en slags valgomat. Men da han gikk gjennom tabellen ble det klart at selv om rekordmange kandidater stilte til valg, så var det nesten ingen av sakene hvor det var uenighet i noen av spørsmålene. Østrem, som har tidligere hatt flere verv i Rød Ungdom, ble skuffet over møtet med studentpolitikken.

– Det var rett og slett ikke nok kandidater til å få gjennomslag for det minst populære standpunktet. Det betyr at uansett hva studentene stemmer på – så har det ingenting å si for utfallet i sakene, sier han.

– Det skinndemokratiske er jo det at det er studenttinget selv som har utarbeida spørsmålene. For å gjøre det lettere for folk å stemme. Selv om det var velment så betyr at de som prøver å bruke den tabellen for å stemme blir lurt til å tro at de faktisk har en innvirkning på resultatet.

Strategiske vedtak

Arild har vært aktiv i studentpolitikken men følte at det var rett å ta avstand fra det han så på som skinndemokrati. Han opplevde at diskusjonene i Studenttinget bar preg av et premiss om at det alltid finnes en løsning som er best for alle. Det var aldri et tema at det i noen saker finnes interessemotsetninger.

– Det lå et underliggende premiss i at alle saker hadde til hensikt å ende som strategiske vedtak som skulle bli tatt godt imot av rektor. Det førte også til at det var vanskelig å ha oversikt, og dermed holde representantene ansvarlige for hvordan de stemmer.

Han legger til at NTNU ikke kan sammenlignes med andre studentparlament siden hans

Trakk seg i protest: Arild Julius Østrem. Foto: Privat.

universitet ikke stiller med listevalg.

– Ved NTNU stiller kandidatene individuelt. Det er nesten umulig å få noen oversikt over hvem du stemmer på. Eller hvilke standpunkt forsamlingen kommer til å ha i hver enkelt sak. Men valgdeltakelsen er ikke særlig høy på de fleste av universitetene og høyskolene, så jeg frykter at flere av de samme problemene finnes over hele landet. Men studentene kunne jo hatt mye større innflytelse, i hvert fall rent teoretisk. Så det er synd hvis ingen benytter seg av det. Studentpolitikk kan og bør være en politisk arena der hver enkelt student blir representert.

Trenger reell representasjon

Østrem hevder ikke å sitte med løsningen på alle problemene som hefter ved studentenes politiske organisering. Men han peker på at mye vil være gjort hvis sakene blir oppfattet som mer aktuelle, og hvis det blir tydeligere for studentene at et bestemt utfall av valget faktisk får konsekvenser for politikken som blir vedtatt.

– Da har kandidatene og representantene en jobb å gjøre med å i større grad kommunisere hva de mener i saker som tas opp.

Østrem håper at flere som stiller til valg i studentpolitikken innser problemet. Men når studentpolitikkerne er så isolert fra studentenes hverdag som de er, så tor han at en gruppe aktivister kan få gjort mye mer hvis de stiller med mange nok representanter og driver en god valgkamp. Da kan en kanskje få endret noe, men foreløpig er det fortsatt mye som må bli gjort for å sikre at studenter i Norge faktisk blir politisk representert ved sitt universitet.

Generalsekretær i RU: Anja Ariel Tørnes Brekke: Anne Valeur.

– #metoo plasserer skammen der den hører hjemme

RØD UNGDOM FEMINISME

Snorre Log Skage snorre@sosialisme.no

Generalsekretær i Rød Ungdom, Anja Ariel Tørnes Brekke mener vi trenger bedre lovverk for å bekjempe trakassering. I mellomtiden forsvarer hun bruk av sosiale media for å ta oppgjør mot overgripere og ukultur.

Kampen mot institusjonalisert overgrepkultur har rystet hele verden de siste månedene. Det som startet som et oppgjør mot en mann, filmmogulen Harvey Weinstein, har etter hvert gitt stadig flere kvinner mot til å rette søkelys mot trakassering, seksuelle krenkelsers og overgrep.

– Jeg synes det er litt ironisk med alle som er livredde for at jenter skal navngi de som trakasserer eller forgriper seg på dem. Hvis du ikke oppfører deg som en drittsekk er det ingenting å være redd for. Selvsagt skal man ta prinsippet om at en er uskyldig til det motsatte er bevist på alvor, men samtidig har det nærmest vært straffrihet for seksuell trakassering og overgrep i Norge, sier Tørnes Brekke.

Enkelte kritikere har advart mot gapestokkmentalitet. Tørnes Brekke mener tiden er inne for å beskytte ofrene, heller enn gjerningsmennene. Hun mener det er typisk at ansvaret nå plasseres hos de kvinnene som tør å si ifra.

– Det å navngi en overgriper er et forsvar, ikke et angrep. Sitt eget forsvar, men også en måte å forsvare andre jenter. Da vet de hvem de må holde seg unna. Det er selvsagt en mager trøst. Det er jo ikke deres ansvar. Det burde vært rettsstaten som håndterte dette.

Tørnes Brekke fikk selv en del oppmerksomhet da hun tok et oppgjør mot Facebook-gruppa Manngruppa Ottar. Det førte til en strøm av sexistisk hatprat og trusler. Hun påpeker at seksuell trakassering har endret karakter parallelt med framveksten av sosiale medier.

– Jeg tror folk, spesielt eldre folk, ikke ser på Facebook som virkelighet på samme måte som den fysiske virkeligheten. De tror ikke de trenger å stå til ansvar for hva de skriver og gjør der. Også slipper jo de aller fleste unna med det.

– Når mange nok deler historier fra virkeligheten skjønner folk omfanget og alvoret i større grad. Det ser vi jo allerede nå, at kvinner setter makt bak kravet om å få slutt på seksuell trakassering. Jeg tror ikke dette forsvinner før vi oppnår konkret forandring.

– Skammen er på vei bort fra ofrene og over dit den hører hjemme - hos gjerningspersonene. Denne skammen er så karakterdpende at det trenger inn i profesjonelle liv like mye som private. Da begynner det koste noe å trakassere.

ANNONSE:

Tegn abonnement på Rødt Nytt

Vil du ha en oppdatering om de viktigste sakene på venstresida, i fagbevegelsen og de sosiale bevegelsene seks ganger i året? For 150 kroner får du seks utgaver av Rødt Nytt tilsendt i posten. Fyll ut skjema på <https://roedt.no/roedt-nytt>

Gi oss en julegave

Å gi ut Rødt Nytt blir stadig dyrere. Derfor er vi avhengige av bidrag fra sympatisører og støttespillere. Vil du bidra til avisa kan du donere en valgfri sum til kontonummer **7874 05 56478**.

RØDT.NO/RODT-NYTT

HVA SKJER?

25. november
**KLASSEKAMPENS
JULEMESSE**

Teatersalen i BULs lokaler,
Rosenkrantzgate 8, Oslo.
kk-venner.no/julemessa

30. november
TISA READING ROOM
Jernbanetorget, Oslo. attac.no

2. desember
**OSLO NEI TIL EUS
JULEMARKED**
Bygdelagssamskipnaden, Nordal Bruns
gate 22, Oslo. neitileu.no/fylke/oslo

12. - 13. desember
**LOS ORGANISASJONS-
KONFERANSE**
Sørmarka. lo.no

26. - 28. januar
TRONDHEIMSKONFERANSEN
Scandic Lærkandal, Trondheim.
loitrondeheim.no

24. - 25. februar
**RØDTS
STRATEGIKONFERANSE**
Oslo. roedt.no

Tips oss om aktuelle arrangementer!
Send en e-post til brage@roedt.no.

ANNONSE:

GI ETT ÅR MED GNIST I JULEGAVE

Den perfekte gaven til en som ønsker seg
mer innsikt i politikk, marxisme og historie.

100 kr for et år

Send mail til gnist@marxisme.no
for bestilling.

ANNONSE:

Boklansering: KAPITALEN BOK 2

Harald Minken foreleser: Imponert og irritert –
om å studere Kapitalen, bok 2.

TORS DAG 25. JANUAR KL 1700 PÅ
ELDORADO BOKHANDEL I OSLO.

ANNONSE:

SOSIALISME- VERKSTED PÅ MESNALI 12. - 14. JANUAR

Bli med på en helg med spennende
diskusjoner og workshops. Årets
hovedtema er sosialdemokratiet før
og nå.

Verkstedet finner sted på Mesnali
utenfor Lillehammer helgen 12. - 14.
januar. Pris: 1000 kroner for hele
helgen.

Besøk Rødt Lillehammer på
Facebook for mer informasjon.

Bli medlem i Rødt!

Send sms med kodeord **Rødt + Navn og adresse** til 2434 eller se
roedt.no/innmelding

fb.me/roedt

[@raudt](https://twitter.com/raudt)

[@stemroedt](https://www.instagram.com/stemroedt)

Følg oss i sosiale medier for å **oppdage** mer om Rødt, få **sva**r på
det du lurar på og **dele** med vennene dine.

